

KONU: KDV ORANI DEĞİŞEN MAL VE HİZMETLERİN İADESİNDE VE KUR FARKI VADE FARKI VB KDV ORANI NE OLACAK? TEVKİFATLI FATURALARDA İADE NASIL OLACAK?

07.07.2023 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararlarına göre 10.07.2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yüzde 8 olan KDV oranına tabi ürün ve hizmet gruplarında yeni oran yüzde 10'a, yüzde 18 olan KDV oranları ise yüzde 20'ye yükseltildi.

>>Cumhurbaşkanlığı Kararı öncesi düzenlenen bir faturanın iadesi durumunda işlemlerin hangi KDV oranına göre yapılacağıdır.

Konuya ilişkin olarak

KDV Uygulama Genel Tebliğinin 6.1. bölümünde " İade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesi şartıyla malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlemde vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vuku bulunduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükellef bunlar için borçlandığı vergiyi; bu işlemlere muhatap olan mükellef ise indirme hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin vuku bulunduğu vergilendirme dönemi içinde 3065 sayılı Kanununun 35 inci maddesi hükmü gereğince düzeltirler.

Ayrıca söz konusu hüküm uyarınca, matrahta değişikliğin vuku bulunduğu tarihte işlemin tabi olduğu KDV oranının değişmiş olması halinde düzeltme işleminin, ilk teslim veya hizmetin yapıldığı tarihte bu işlemler için geçerli olan KDV oranı esas alınmak suretiyle yapılması gerekmektedir." yönünde açıklamalara yer verilmiştir.

Benzer bir şekilde tebliğin "Malların İade Edilmesi, İşlemin Gerçekleşmemesi veya İşlemden Vazgeçilmesi" alt başlıklı B/1.2.3. bölümünde; Matrahta değişikliğin vuku bulunduğu tarihte işlemin tabi olduğu KDV oranının değişmiş olması halinde düzeltme işleminin, **ilk teslim veya hizmetin yapıldığı tarihte bu işlemler için geçerli olan KDV oranı esas alınmak suretiyle yapılması gerektiği şeklinde açıklamalara yer verilmiştir.**

Sonuç olarak; değişen KDV oranlarından önce faturanın iade edilmesi halinde alıcı tarafından düzenlenecek iade faturasında önceki oran esas alınarak işlem yapılması, iade faturasının ilk teslimin yapıldığı dönemde geçerli olan KDV oranı dikkate alınarak düzenlenmesi gerekmektedir.

PEKİ KUR FARKI VADE FARKI GİBİ DURUMLARDA KDV ORANI NE OLACAK!

Eski oranlardan gerçekleştirilmiş teslimler için, 10/07/2023 sonrası gerçekleşen; "fiyat farkı", "vade farkı", "kur farkı" işlemlerinde oran ne uygulanacak?

KDV. Genel Uygulama Tebliğinin; III nolu sıra, B maddesi ve 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 nolu bentlerine göre; ilk teslimin yapıldığı dönemde geçerli olan KDV oranları üzerinden işlem yapılacaktır.

Elbette kur farkına, fiyat farkına konu değişiklik öncesi ve sonrası faturalar arttıkça içerik olarak %8-%10 veya %18-%20 olarak karışmış ise; öncelikle ayırtması mümkün ise matrah ayırtması yapıp her bir verginin matrahına ayrı ayrı uygulanması ancak bu mümkün değil ise yeni oranların uygulanması uygun olacaktır.

TEVKİFATLI SATILAN MALIN İADESİNDE KDV UYGULAMASI NASIL OLACAK?

Sayı: 13649056-130[35-2012/ÖZE-41]-64 VE Tarih; 19/08/2013

KDV tevkifatı uygulanan malların alıcı tarafından satıcıya iadesi veya fiyat farkından dolayı matrahta meydana gelen azalışlarla ilgili olarak düzenlenecek faturada işlem bedeli üzerinden hesaplanan KDV'nin tevkifata tabi tutulmayan kısmı üzerinden düzeltme işlemi yapılacaktır. Bu düzeltme işlemine isabet eden KDV tutarı, ilk teslim sırasında tevkifata tabi tutularak 2 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edildiğinden düzeltme işlemi nedeniyle KDV tevkifatı uygulanmayacaktır."

Dolayısıyla bu iade işleminde, Alıcı iade faturasında iade edilen mal bedeli ile iade tutarına ilişkin KDV tutarını "Alınan Malların İadesi, Gerçekleşmeyen İşlemler" sütununa yazacaktır. Satıcı ise bu faturada belirtilen KDV tutarını KDV beyannamesinde "Satıştan İade Edilen, İşlemi Gerçekleşmeyen veya İşlemlerinden Vazgeçilen Mal ve Hizmetler" sütununa yazarak indirim konusu yapacaktır.

Örnek: A Elektrik A.Ş 02.07.2023 tarihinde B Trafo Ltd.Şti' ne 100.000 TL Karşılığında bakır tel satışı yapmıştır. Bu mal teslimine uygulanacak KDV oranı %18 olup belirlenen tevkifat oranı ise 7/10 dur. Satıcı tarafından düzenlenen fatura ve bu işleme ait satıcı ve alıcı muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde olacaktır.

Satışa ait Düzenlenen Fatura Bilgileri	
AÇIKLAMA	TUTAR TL.
Mal bedeli (Matrah)	100.000,00
KDV Oranı %18	0,18
Hesaplanan KDV	18.000,00
Toplam	118.000,00
Tevkifat Oranı (7/10)	0,70
Tevkif Edilen KDV	12.600,00
Tahsil Edilecek KDV Tutarı	5.400,00
Tahsil Edilecek Toplam Tutar	105.400,00

Bu satışa ilişkin mal kalitesinden kaynaklı 20.000,00 TL'lık malın alıcı tarafından satıcıya 17.07.2023 tarihinde iadesi yapılmıştır. Bu işlem nedeniyle alıcı tarafından indirim konusu yapılan KDV'nin sadece tevkifata tabi tutulmayan kısmı için düzeltme işlemi yapılacaktır. Bu iade işlemine ait alıcı tarafından düzenlenen fatura ve bu işleme ait satıcı ve alıcı muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde olacaktır.

İade edilen işleme ait Düzenlenen İade Fatura Bilgileri

AÇIKLAMA	TUTAR TL.
Mal bedeli (Matrah)	20.000,00
KDV Oranı	0,00
Hesaplanan KDV	1.080,00
Toplam Tutar	21.080,00

Özetle:

100.000 TL İÇİN TEVKİFATSIZ KISIM =5.400 TL İSE

20.000 TL İADE İÇİN İADE FT KDV'Sİ = X

-----İÇLER DIŞLAR ÇARPIMI İLE 1.080 TL BULUNUR.

AKADEMİK